

Πάνθεον

Νικόλαος Ι. Λάσκαρης

Το σκάνδαλον του δήμου Βουπρασίων [απόσπασμα]

Κωμωδία εις πράξιν μίαν

Πάνθεον (Εικονογραφημένον Ημερολόγιον του Βίσκετου έτους 1892),

Αθήνα σ. 27-32

ΝΙΚΟΛΑΟΥ Ι. ΛΑΣΚΑΡΗ

ΤΟ ΣΚΑΝΔΑΛΟΝ

ΤΟΥ

ΔΗΜΟΥ ΒΟΥΠΡΑΣΙΩΝ

ΚΩΜΩΔΙΑ ΕΙΣ ΠΡΑΞΙΝ ΜΙΑΝ

Τῷ φίλῳ Ἰωάννῃ Γ. Πολίτῃ

ΠΡΟΣΩΠΑ

ΑΝΑΝΙΑΣ ΤΟΥΔΟΥΜΗΣ, Δήμαρχος
ΠΟΔΥΒΙΟΣ ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ, γραμματεὺς
τοῦ Δημαρχείου.

ΙΩΣΗΦ ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ, κλητὴρ τοῦ Δημ.φ.

(Ἡ σκηνὴ ἐν τῷ δήμῳ Βουπρασιῶν).

ΑΓΛΑΙΑ ΒΕΔΟΥΡΑ, δημοδιδάσκα-
λος.

ΤΡΟΥΝΤΑΣ

ΜΠΑΚΙΡΑΣ

{ Δημόται

Ἡ αἰθούσα τοῦ Δημαρχείου.

(Κατὰ τὴν ἄρσιν τῆς κωμικῆς ἢ σκηνῆς εἶναι κενή. Μετὰ στιγμὴν εἰσέρχεται ὁ Παλάντζας, γέρον, με σπολὴν ἀπομάχου).

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ, μόνος· εἰσερχόμενος χαιρετᾷ.

Καλ' ἡμεροῦδιά σας κύρ... Μπᾶ! κανένας... κ' ἡ ὥρα εἶναι δέκα περασμέναις· Κ' εἶχα μιὰ τρομάρα μὴν ἔρθω πάλι τελευταῖος!... Ὅριστε Δημαρχεῖο! ὄριστε κατὰ-στασις! Ἀπὸ μένα τὸν κλητῆρα, ὡς τὸν κύριον Δήμαρχον ὅλοι τὸ ρίξαμε ἔξω... Μὰ καλὰ, ποῖός διάβολος ἄνοιξε τὸ κατὰστημα, γιατί μόνο του, βέβαια, δὲν ἔμπορεῖ ν' ἀνοίξη... Μήπως ἦρθε ὁ γραμματικὸς καὶ ξανάφυγε ἢ μπᾶς μπήκανε λιποδύταις καὶ τὸ βιμάξα-νε... Ἐχει γοῦστο, λέει, νὰ μὴν ἀφήσανε χαρτάκι ἔδῳ μέσα... νὰ σουφρόσανε τ' ἀρχεῖα μ' ὄλα τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία... τρέχα γύρευε ὕστερα!... Δὲν θὰ ξέρῃ κανεὶς πότε γεννή-θη καὶ πότε ἔπεθανε, πράγμα ποῦ θὰ ὠφελήσῃ, μόνον τῆς γυναῖκος... οὐ! οὐ! κ' ἂν εἶν' ἀλήθεια, ἀπὸ σήμερον ὄλαις ἢ γυναῖκος τοῦ χωριοῦ θὰ ξεπέσουν κατὰ 15 χρόνια... Σ' αὐτὴν ὅμως τὴν ἱστορίαν δὲν θὰ μείνῃ πίσω κ' ὁ γραμματικὸς, τὸ γεροντοπαλλήκαρον... Χάχ! ἄχ! ἄ!... Ἀλλὰ τί κάθουμαι καὶ συλλογίζουμαι μόνος μου σαν παλαβὸς καὶ δὲν ρίχνω μιὰ ματιὰ 'ς τ' ἀρχεῖο νὰ διοῦμε τί συνέβη... (ἐρευνᾷ ἅπαντα τὰ ἐρμάρια.) Ὅλα... ὄλα 'ς τὴ θέσι τους, ἢ καῦμέναις ἢ γυναῖκος θὰ μείνουν 'ς τὴν παλιὰ τους ἡλι-κία... μαζὺ μ' αὐταῖς κ' ὁ γραμματικὸς!... Κρίμα!... Μὰ ποῖός διάβολος τ' ἀνοιξε τὸ γραφεῖο... χωρὶς ἄλλο ὁ γεροξεκουτιάρης ὁ γραμματικὸς θὰ ἦρθε, θὰ τ' ἀνοιξε καὶ θὰ πῆγε νὰ ἰδῇ εἰς ἀποστάσεως, καθὼς λέει, τὴ δασκάλα... ὦ! χωρὶς ἄλλο αὐτὸς εἶναι...

(Παρατηρήσας εἰς τινὰ γυναικὰ ἀλεξιβρόχιόν τι) ἘΑ! νὰ καὶ ἡ ὀμπρέλλα του... Μὰ τί ξεμωραμένους ποῦ σοῦ εἶναι ἀλήθεια... Δὲν κυττάει ἔκει πέρα, ποῦ σήμερα αὔριο τοῦ γίνεται ἡ ληξιαρχικὴ πράξις τοῦ πεθαμοῦ του μόνο ἔρωτες μοῦ θέλει... Καὶ νάχανε καμμιά τελεσφόρησι δὲν ἔσκαζα... τὸ καυμένο, τὸ κορίτσι οὔτε κἀν γυρίζει νὰ τὸν ἴδῃ... εἶναι τόσῳ φρόνιμο, τόσῳ ἥσυχο... ποῦ νὰ κόβῃ χρόνια ἀπὸ μένα ὁ Θεὸς καὶ νὰ τῆς τὰ δίνῃ... γιατί εἶμαι βέβαιος πῶς θάῤῥα κρύψῃ σίγουρα μαζὺ μὲ τ' ἄλλα τῆς ποῦ κρύβει... σὰν γυναῖκα ποῦ εἶναι!... Μὰ ὅσῳ θυμᾶμαι τὸν γραμματικὸ μούρχεται νὰ σκάσω... Πάει... πάει... ὁ κόσμος γάλασε... Τρελλάθηκα κ' οἱ γέροντες ἀκόμα... Καὶ νὰ ἴδῃς ποῦ ὁ μασκαρᾶς αὐτὸς βγάζει καὶ τ' ὄνομα τοῦ κοριτσιοῦ... κυττάει πάντα κατὶ νὰ βοῇ νὰ τὸ κατηγορήσῃ γιὰ νὰ τὸν ροδαῖται... Κακροζίκιος ἄνθρωπος, κακροζίκιος!... Καὶ δὲν σώνουν αὐτὰ, ἀλλὰ ἔχουμε καὶ παραλυσία τῆς ὑπηρεσίας...

ΣΚΗΝΗ ΔΕΥΤΕΡΑ

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ καὶ ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Καλὴ ἡμέρα, κύρ Γραμματικέ...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. (Φέρει εὐρωπαϊκὴν ἐνδυμασίαν, ψάθινον πῖλον καὶ σάλι). ἘΑ!

ἤρθες... σῆμπως ἄργησες πάλι σήμερα...

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Ὁχι δά!.. δὲν βλέπεις πρῶτος-πρῶτος ἤρθα...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Πρῶτος... ὑπερα ἀπὸ μένα δηλαδὴ... Ἡ ὥρα εἶναι δέκα, κ' ἐγὼ εἶμαι ἴδῳ πέρα ἀπὸ τῆς ὀκτώ...

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Ὡστε τοῦ λόγου σου ἀνοιζες τὸ γραφεῖο...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ἐγὼ μάλιστα, ἀφοῦ δὲν καταδέχουσαι νάρθῃς πρῶτ'...

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Ξέρεις, κύρ Γραμματικέ, μούτυχε ἓνα ἐμπόδιο...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Κάνεις καλὰ νὰ τὰ ὑπεροπιδῆς αὐτὰ τὰ ἐμπόδια...

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Μὰ ἔς τὴν ἡλικίαν σου εἶμαι ἴγῳ...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Καλὰ, καλὰ... Ἄιντε, πετάξου μιὰ σιγμὴ ἔς τὸ ταχυδρομεῖο νὰ ἴδῃς μὴν ἔχουμε τίποτα... Ἄιντε πήγαινε.

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Ὅπως ἐρίζῃς. (ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΤΡΙΤΗ

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ, μόνος.

Ἄπελπισία! Κεῖμα ἔς τοὺς κόπους μου καὶ τοὺς ἀναστεναγμούς μου, καμμιά δὲν βλέπω προκοπή... Τὰ ἴδια πάλι σήμερα, σὰν ἐχθές, προχθές, πέρουσι... Οὔτε τὸ ἀξίωμα μου κἀν σέβεται τὸ παλαιοκόριτσο, οὔτε τὴν ἡλικίαν μου... Τὴν ἡλικίαν μου.. δηλαδὴ τὴν νεότητά μου!... Ἡίδες ἐκεῖ ἐπιμονή!... Μὰ πρέπει κατὶ νὰ τῆς κάνω ἴγῳ αὐτῆς... Γιατί, αὐτὴ δὲν γίνεται, κἀποιον ἔχει ἔς τὸ μάτι... δὲν γίνεται!... Τόσῳ φρόνιμη νὰ εἶναι ἀδύνατον! Κἀτι κρύβει μέσα τῆς, καὶ αὐτὸ τὸ κατὶ πρέπει νὰ βγῇ ἔς τὴν ὥρα... Καμμιά δασκάλα δὲν θυμᾶμαι σὰν αὐτήν... Τί διάβολο! Δὲν εἶναι σὰν τῆς ἄλλαις καὶ αὐτὴ ἐκ σαρκὸς καὶ ὀστέων!... Πρέπει, πρέπει κατὶ νὰ τῆς ροδαῖσω... δὲν μπορεῖ... Μὰ ἔλα ποῦ ὁ Δῆμαρχος τὴν ὑποστηρίζει ροδερά... Ἄπ' αὐτὸν ὅμως δὲν ροδοῦμαι, εἶναι παντρεμμένος... πράγμα ποῦ δὲν τὸν ἐμποδίζει νὰ παροστρατήσῃ καὶ ἄλλο... ἀλλ' ἀνίκανος ὑπὸ ἐποψὴν φυσικὴν... καταπεπτοκῶς, μ' ἄλλους λόγους... Ἀλλὰ ποῖος ξέρει πάλι.. τρυφεροῦδι εἶν' αὐτὸ καὶ... Ἄς εἶναι.

ΣΚΗΝΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ, ΤΡΟΥΝΤΑΣ καὶ ΜΗΑΚΙΡΑΣ.

ΜΗΑΚΙΡΑΣ. Καλὴ ἡμέρα, κύριε Γραμματικέ...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Καλὸς τοῦς... Τι χαμπάρια;

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Τὸν κύριον Δήμαρχον θέλουμε.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Λαίπει... δὲν ἔρθ' ἀκούμα...

ΜΗΑΚΙΡΑΣ. Δὲν ἔρθ' ἀκούμα...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ὅπου κι' ἂν εἶναι ἐρθάσα... Τι τὸν θελετα... τι τρέχει;

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Τι τρέχει; Νὰ ὄλο τὸ χωριὸ τρέχει... Εἶναι ἀνω κάτω.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ἀνω-κάτω; Καὶ γιατί;

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Δὲν ἔρχετα χαμπάρια σεῖς ἐδῶ;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ὅχι, γιὰ πῆ μου.

ΜΗΑΚΙΡΑΣ. Τι λέει, ἀδελφὲ, τὸ χωριὸ ἐβούλε.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Μὰ γιατί;

ΜΗΑΚΙΡΑΣ. Τι διάβολο! Δὲν τὰ μάθατε... Ἡ κυρὰ Ἀγγλαίκα, ἡ δασκάλα, ἔκανε πάλι τὰ δικὰ της.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Μετὰ περιεργείας. Τις τις; Γιὰ πῆ μου. Καμμιά ἐρωτοδουλειὰ αἰ;

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Καλὲ τί ἐρωτοδουλειὰ! Χειρότερα... χειρότερα... Ἀλλὰ δὲν μοῦ λέει, κύριε Γραμματικέ; τὸ θεὸ σου, γιατί τοῦ λόγου σου ποῦ ἦσουν δάσκαλος τὰ ξέρεις, ποιὸς διάβολος πῆγε κι' ἐβούλε τὴν ἐξουσία ἀρχὴ, ἀπὸ αὐτὴ μαθαίνει τὰ πράγματα πάντα ἔς τὸ τέλος; Νὰ καλὴ ὦρα σὺν τοῦ λόγου σου...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Δὲν εἶναι καιρὸς τρεχὰ γιὰ τέτοιαι; δουλειαις... Πῆς μου, πῆς μου, τί ἔκανε ἡ Ἀγγλαίκα.

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Τι ἔκανε αἰ... Μὰ θέλουμε τὸν κύριον Δήμαρχον...

ΜΗΑΚΙΡΑΣ. Δὲν εἶσαι τοῦ λόγου σου ἀρμόδιος γιὰ τέτοιαι πράγματα... γιατί ἡ κακαίς γλωσσαις λέν' πῶς κι' ἡ ἀρεντιά σου... γυμ... ἀλλ' ἄς εἶναι... θ' ἀρχήσῃ νάρθη;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Θ' ἀρχήσῃ, βέβαια... μὰ γιὰ πῆτα μου μένα...

ΜΗΑΚΙΡΑΣ. Μὰ μὲ τὰ σωστά σου λέει πῶς δὲν ξέρεις τίποτε ἦ...;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Μὲ τὰ σωστά μου, βέβαια!...

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Δὲν ἐμάθε; τίποτε γιὰ τὴν ἀποβολὴ ποῦ ἔκαμε;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ἀγατηδῶν! Τι ἔκαμε λέει!... Ἀποβολή!...

ΜΗΑΚΙΡΑΣ. Ἀμέ!

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ἰδιὰ. Ἀποβολὴ αἰ; βρὲ καλὰ τῶλεγα ἰγὼ πῶς αὐτὴ εἶναι μιά!... Κκι δὲν μὲ λέτε πῶς ἔγινε τὸ πρᾶγμα;

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Ἰσχυρίζεται, λέει, πῶς εἶναι νόθο, καὶ δὲν ἔμπορούσε, λέει, νὰ τὸ κρατήσῃ...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Τὴν ἀρχαία! Εἶδες ἐκεῖ! (ἰδιὰ). Βρὲ καλὰ τὸ μάντευσα ἰγὼ! Καλὰ τῶλεγα!... Ἀ! κυρὰ Ἀγγλαίκα, γι' αὐτὸ μοῦ ἔκρυβε τὰ μάτια κάτω... Βρωμοκόριτσο!... (Μεγαλογότως). Καὶ τώρα θάρχεσθε, βέβαια, γιὰ ἱκανοποίησι... Περιμένετε μιά στιγμή... τρέγω νὰ βρῶ τὸν κύριον Δήμαρχον... (ἰδιὰ). Ἀποβολὴ αἰ; Καλὰ ἔλεγα ἰγὼ, πῶς κἄτι κρύβει μέσα της... Ἐκρύβε κι' ἐκρύβε!... Ὅστε μάντης νὰ ἔμουν! Ἀ! κυρὰ δασκάλα τέτοιους καρπούς περιμέναμε ἀπὸ σένα, αἰ... Καρπούς παρὰ νόμους!... Καλὰ τῶλεγα ἰγὼ!... Καλὰ τῶλεγα!... Ὑποκρίτρια!... (Μεγαλογ.). Πᾶω, πᾶω κι' ἐρθάσα... (ἰδιὰ) Βρωμοδασκάλα!... (ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ΠΕΜΠΤΗ

ΤΡΟΥΝΤΑΣ και ΜΠΑΚΙΡΑΣ

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Είδες ἐκεῖ κατὰστασι! Στουχηματίζω πῶς σ' αὐτὴν τὴν βρωμοδουλειὰ ἔχει τὸ δάκτυλό της ἢ πολιτικὴ... Μὰ τί θὰ εἶπῃ, ἀδελφὲ, πῶς ἦτανε νόθο ἔπρεπε νὰ τ' ἀποβάλλῃ;...

ΜΠΑΚΙΡΑΣ. Ἐλα ντέ! Κερχλι ποῦ σ' τῶχει!... Ἐπειδὴ ἔτυχε νὰ βρεθῇ 'ς τὸν κόσμον τὸ δυστυχισμένο χωρὶς μάννα καὶ πατέρα δὲν πρέπει νὰ μάθῃ καὶ γράμματα;

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Πρέπει νὰ τρίζουμε δόντια σ' αὐτὴ τὴν περίστασι.

ΜΠΑΚΙΡΑΣ. Ἄ! ἄ! ἐγὼ κάθε ἄλλο ἔμπορῶ νὰ τρίζω παρὰ δόντια... δὲν βλέπεις 'δῶ... μόλις ἓνα μοῦ ἔμεινε... τέλος πάντων κι' αὐτὸ ποῦ ἔχω, ἂν χρειασθῇ νὰ τὸ τρίξω, τὸ τρίξω...

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Βέβαια, ἔτσι πρέπει νὰ γίνῃ, γιατί αὐτὴ ἡ δουλειὰ προσβάλλει ὀλόκληρο τὸ χωριό...

ΜΠΑΚΙΡΑΣ. Κ' εἶναι ἓνα φρόνιμο, ἓνα ἥσυχο παιδί, τὸ καυμένο...

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Κ' ἐξυπνο... διάβολος μονάχος!

ΜΠΑΚΙΡΑΣ. Είδες γινῶσι νὰ τὸ διώξῃ... Μὰ γιὰ 'πέ μου, ἀληθεια, τί σοῦ δικαιολογήθηκε αὐτὴ ἡ παλαβή;

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Τὸ φρωτάνε, λέει, τὰ παιδιά γιὰ τὴ μάννα του, λέει, καὶ τὸν πατέρα του, κ' ἔτσι μαθαίνουν, λέει, πράγματα, λέει, ποῦ δὲν πρέπει νὰ μαθαίνουν τὰ παιδιά λέει.

ΜΠΑΚΙΡΑΣ. Τὴν κακὴ της τὴν ψυχρή... λέω!... Ἄς φροντίσῃ νὰ μαζέψῃ τὰ ἄλλα τὰ παιδιά νὰ μὴ τὸ φρωτάνε.

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Αὐτὸ τῆς εἶπα καὶ ἐγὼ, μὰ δὲν εἶναι 'δική μου δουλειὰ, λέει, ν' ἀνακατεύουμε 'ς τὸ σχολειό, λέει!

ΜΠΑΚΙΡΑΣ. Τώρα τὴν διορθώνουμε μᾶς. Μὰ ποῦ 'ς τὸ διάβολο 'πῆγε κ' αὐτὸς ὁ δήμαρχος;

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Καὶ ξέρεις, δὲν ἔμπορῶ νὰ περιμένω περιπούτερο, γιατί 'ς τῆς ἑνδέκα ἔχω νὰ ὑπογράψω τὸ συμφωνητικὸ τοῦ Στρατῆ... ξέρεις.

ΜΠΑΚΙΡΑΣ. Ἀμὲ ἐγὼ ποῦ ἔχω νὰ φορτώσω;

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Τότε ξέρεις τί νὰ κάνουμε; Νὰ πάμε καὶ ξαναρχώμαστε...

ΜΠΑΚΙΡΑΣ. Κιλά λές.. Γειά σου... Πᾶμε. (Κινοῦνται ὅπως ἐξέλθωσι).

ΣΚΗΝΗ ΕΚΤΗ

Οἱ ἀνωτέρω καὶ ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ.

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Αἶ, ποῦ εἶναι ὁ κύριος Δήμαρχος;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Τώρα ὅπου κι' ἂν εἶναι θάρθῃ... Δὲν κάθισθε;

ΜΠΑΚΙΡΑΣ. Ὅχι, πηγαίνουμε, καὶ ἐρχόμαστε πάλι... ἔχουμε κάτι δουλειαίς.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ὅπως θέλετε.

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Τοῦ λὲς καὶ τοῦ λόγου σου τί συμβαίνει...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Θὰ τοῦ πῶ λέει!... Θὰ τοῦ τὰ ψάλλω!... Ἄ! μὰ σωθῆκαν τὰ ψέμματα. (Ὁ Τρούντας καὶ ὁ Μπακίρας ἐξέρχονται).

ΣΚΗΝΗ ΕΒΔΟΜΗ

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ μόνος.

Ἄμ! τῶλεγα γὼ πῶς αὐτὴ μᾶς κάνει τὴν Ὅσια Μαρία!.. Ὅριστε τὴν τώρα ποῦ συνέλαβε καὶ καρπὸν κοιλίας τῆ μεστολαβήσεται... ὄχι βέβαια κανενὸς κρίνου... ἀλλά... ἀλλὰ θὰ τὸν μάθουμε τὸν κύριον αὐτόν, ποῦ θὰ μᾶς πᾶρῃ!... Εἶδες ἐκεῖ τὸ βρωμοκορίτσι! Βρὲ καλὰ λέει ἡ παροιμία, ἀπ' τὸ σιγαλό ποτάμι νὰ φοβᾶσαι... Καὶ τί σιγαλό!... Τὴν ὑπουλη! Τὴν ὑποκρίτρια!... Οὔτε κἂν ἐγγύριζε νὰ με ἰδῇ... Τῆς βρωμοῦσα φαίνεται! Μὰ πῶς διάβολο, δὲν ἔπῃρα γὼ χαμπάρι, δὲν ἔμπρω νὰ καταλάβω. Νὰ γελαστῶ τόσῳ!... Ἄς εἶναι, πάει τώρα... φάνηκα μπόσικος!... Ἀλλὰ εἶδες ἕκει δασκάλα ποῦ μᾶς ἔκολλησαν ἔς τὴν ῥάχι... ὡραία ἔθικὴ θὰ μάθῃ ἔς τὰ παιδιὰ μας, διὰ τὴν ῥάχι ἔς τὰ παιδιὰ τοῦ χωριοῦ, γιατί ἐγὼ δὲν ἠθέλησα ἀκόμη νὰ γίνω παραγωγὸς παιδιῶν!... Ἄ! ἄ! καλὰ ποῦ ἦρθε τὸ πρᾶγμα ἔτσι, γιὰ νὰ πάρῃ τὰ παπούτσια ἀπὸ ἡμῶν... σὰν δὲν ἤθελε νὰ πάρῃ μὲνα καὶ νομῶς μάλιστα ἡ παράνομος!... Ἄς τὴν καμαρώσῃ τώρα καὶ ὁ κύριος Δῆμαρχος... Βρὲ καλὰ τῶλεγα γὼ πῶς αὐτὴ μίαν ἡμέραν θὰ... Βρὲ γιὰ στάσου... Μὴ τυχόν ὁ κύριος Δῆμαρχος... Γιὰ εἶλα ἡδῶν... Συλλογίζεται. Ἀυτὸς ὅλη τὴν ὥραν ἦταν σπητὴ της... πεσκέσια της ἔστειλε... παρουσιάσεις της ἔκανε... μήπως;... Ἄ! ἄ! κύριε Δῆμαρχε τὰ καλπονόησες... ἔς τὴν ἐλλογὴ τῆς Δασκάλας!... Τὰ καλπονόησες, κύριε Δῆμαρχε!... Χωρὶς ἄλλο αὐτός...

(Εἰσέρχεται ὁ Δῆμαρχος μετὰ τοῦ Παλάτσα.)

ΣΚΗΝΗ ΟΓΔΩΗ

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ, ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ καὶ ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Κόπιασε, κόπιασε, κύριε Δῆμαρχε, νὰ μάθῃς τὰ μαντάτα!...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. (Προγιάστως, γουστανελλοφόρος.) Τ' εἶναι πάλι, τί τρέχει;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. (Χαιρεκάκως.) Δὲν ἔς τῶλεγα γὼ! δὲν ἔς τῶλεγα γὼ!

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ποιὰ;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Νά, γιὰ τὴν προκομμένη σου τὴν δασκάλα!

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. (Ἰδίᾳ.) Πάλι μὲ τὸ κορίτσι τᾶχει ὁ χρουσοῦζης!...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Τ' εἶναι πάλι... Τίποτε συκοφαντίαις...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Αὐτὴ τὴ φορὰ σωθῆκαν τὰ ψέμματα... Τὰ πράγματα φωνάζουν μόνα τους.

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ, Γιὰ ν' ἀκούσουμε τί ἀνοησίαις θὰ μᾶς ἔπῃς πάλι.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ἀνοησίαις, ἀνοησίαις! Λέγε ὅ,τι θέλεις, ἀλλ' αὐτὴ τὴ φορὰ, τελείωσε... ἡ ἀνοησίαις μου ἔλαβαν σάρκα καὶ ὅστα κ' ἔγειναν παιδιῶν... ἡ ἀκριβῶς εἶπειν ἔμπερον!...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Πολὺ ἀνακατωμένα πράγματα μοῦ λὲς καὶ δὲν σὲ νοιώθω.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ Δὲν μὲ νοιώθεις, αἶ; Ἄκουσ' τα λοιπόν: Ἡ δασκάλα σου, ἡ κυρὰ Ἄγλατα μᾶς μουντζούρωσε...

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. (Ἰδίᾳ.) Νὰ φᾶς τὴ γλῶσσά σου, μουντζουρωμένε!...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Μ' ἀπὸ τὸ μουντζούρωμα αὐτό, ἀπὸ μέρος μου ἔβγαίνω ἀσπροπρόσωπος... Ὅποιος ἔχει τὰ γένεια, ἄς ἔχῃ καὶ τὰ χτένια... κατάλαβες;

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Δὲν μοῦ λὲς, γραμματικέ μου, ἀπὸ ποῦ πέρασες πρώτ-πρωτὴ κι' ἀνακάτωσες τὰ λογικά σου;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Δὲν ξέρω ἀπὸ ποῦ ἔπερασα... ἀλλὰ τὸ χωριὸ ὅλο εἶναι 'ς τὸ ποδάρι... ἤρθανε οἱ καλλίτεροι νοικοκυραῖοι καὶ τὲ γυροῦνανε...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Μὰ τί συνέβη, λέγε μου λοιπόν.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ἐγεννήθη ἓνα σκάνδαλο... ἢ μᾶλλον ἓνα παιδί... ἢ καλλίτερα δὲν ἔγγεννήθη...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Μὰ θὰ ἠλλίσης σὰν ἄνθρωπος ἢ ὄχι;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Δὲν ἔπηρες γαμπάρι τὴν προσβολὴ ποῦ μᾶς ἔκανε ἡ κυρὰ Ἀγλαΐα;

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ (Τεθορυβημένος.) Ὅχι.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ἄκουσ' τα λοιπόν, ἄκουσ' τα. Ἡ προσβολὴ συνίσταται εἰς ἀποβολὴν...

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. (ἰδίᾳ.) Εἰς διαβολὴν θέλει νὰ εἰπῇ!...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Κάνε μου τὴ χάρι κι' ἄρσέ με ἕσυλο.. κάνε μου μεταβολὴν καὶ ρεῦγα!...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Μὰ κύριε Δήμαρχε, τὸ πρᾶγμα δὲν ἐπιδέχεται ἀναβολὴν... ἔξερεις πῶς κινδυνεύει ἡ ὑπόληψις ὅλου τοῦ χωριοῦ;

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. (ἰδίᾳ.) Μάννα μου, ὑπερβολή!...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ἐξήγησέ μου λοιπόν τί τρέχει ποῦ νά...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ἐν ὀλίγαις λέξεσι καὶ συντόμως ἡ δασκάλα μας ἀπέβαλε!

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Πῶς! πῶς!

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. (ἰδίᾳ.) ὦ! ποῦ νὰ καταπιῆς τὴ γλώσσά σου.. γεροξεκουτιασμένε...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Μάλιστα, κύριε Δήμαρχε... ἀπέβαλε!

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Βρὲ μίλα καλά!...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Αὐτὸ ποῦ σοῦ λέω! Μᾶς μουντζούρωσε!...

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. (ἰδίᾳ.) Τὸ κεφάλι μου βάζω κάτω, πῶς εἶναι συκοφαντία!... χαμένε!...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Μήπως; ..

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Μήπως καὶ ξήπως δὲν ἔχει... Ἡ δασκάλα σου ἀπέβαλε, πῶς νὰ 'ς τὸ πῶ!

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Κύτταξε μὴν ἀστειεύεσαι...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Αὐτὸ ποῦ σοῦ λέω... κ' ἔβγα ἔξω νὰ ἰδῆς τί λέει τὸ χωριό... Νὰ ὅπου κι' ἂν εἶναι θάρρουν ἄνθρωποι ἐπίτηδες νὰ σοῦ τὸ ποῦν!

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Βρὲ δυστυχία!... τ' ἦταν τοῦτο!... Παλάντζα!...

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Κύριε Δήμαρχε!...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Τρέξα γλήγορα εἰς τὸ σχολεῖο νὰ πῆς αὐτηνῆς τῆς προκομμένης νὰ ξεκουμπιστῇ γλήγορα ν' ἀρθῇ ἰδῶ... 'ς τὴ στιγμὴ. Τίποτ' ἄλλο νὰ μὴ τῆς πῆς. Ἄκουσες;

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Ὅπως ἄρξῃς. (Ἐξερχόμενος ἰδίᾳ) Γὰ ὅλον τὸν κόσμον... πᾶ! πᾶ! δὲν τὸ πιστεύω! Δὲν τὸ πιστεύω. Ὅχι!... (Ἐξέρχεται).

ΣΚΗΝΗ ENNATH

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ καὶ ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ.

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ (Καθήμενος.) Καὶ πῶς τῶμαθες ἐσὺ;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ ἤρθανε πρῶτ-πρῶτ ὁ Τρούντας καὶ ὁ Μπακίρας καὶ σὲ γυροῦνανε...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Καὶ τί ἔλεγαν;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Τί ἔλεγαν; ἦσαν ἔξω φρεϊῶν... Καὶ νὰ σοῦ πῶ δὲν ἔχουν κι' ἄδικο... Τί θὰ εἰπῇ, ἀδελφέ... ἢ δασκάλα τοῦ χωριοῦ ν' ἀποβάλη!... τί θὰ εἰπῇ ὁ κόσμος σὰν τὸ μάθει!... Τί θὰ εἰποῦν εἰς τὴν Εὐρώπη!...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Δὲν λές τί θὰ εἰποῦν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Παιδείας, μόνον;...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ἐκεῖ ἔμπορεῖ νὰ μὴ τοῦς βλαρυνῇ τὸ πρᾶγμα, ἀλλὰ εἰς τὸ ἐξώτερ-
μικόν!... Πῶ! πῶ!... Ἄτροπή! Τὶ θὰ εἶπουν πάλι γιὰ τὴν ἕμμεν τὴν Ἑλλάδα καὶ
πρὸ πάντων γιὰ τὸν δῆμόν μας!...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ἀλήθεια!... Γιὰ τὴν Ἑλλάδα δὲν μὲ μέλλει!... Ἀλλὰ γιὰ τὸν
δῆμο!...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Τὶ δυστυχία!...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Δυστυχία λέει! Κατὰρα!... Γιᾶκουσε ἴδω, γραμματικέ... Δὲν σοῦ
φαίνεται φρόνιμο, νὰ κερθῇ τὸ πρᾶγμα;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Νὰ κερθῇ!... Κεὶ τὸ χωριὸ ποῦ τῶραι τούμπανω;

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ἀλήθεια, τί νὰ κάνουμε...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Τί νὰ κάνουμε; Ν' ἀρξήσουμε τὸ πρᾶγμα νὰ τραβήξῃ τὸν δρόμον του.

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ἄ! μὰ ὄχι!... (Σκέπτεται) Ἄγῶ λέω νά... Ἄ! τῶρα!

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Τί;

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Νὰ πᾶς γλήγορα ἔς τὸ τηλεγραφεῖον νὰ ἐμποδίσῃς ὅλα τὰ τηλε-
γραφήματα... Νὰ κλείσῃς τὸ ταχυδρομεῖον... καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ κερθῇς τὸ χωριὸ εἰς
κατάστασιν πολιορκίας... Τρέξα, πήγαινε!... Ἀκουσε ἴδω! Κήρυξε καὶ τὸν στρατιωτι-
κὸ νόμον ἀκόμα! Ἄντε!

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ (Κινῆται ὅπως ἐξέλεθ, ἀ.λ.λ' ἐπιστρέφει.) Μὰ μοῦ φαίνεται πῶς
καλλίτερα εἶναι νὰ τὸ μάθῃ ἢ Εὐρώπη πρὸς παραδειγματισμὸν τῆς διαπύλας...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ὁρί, γιὰ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ!... Ὁρί!... Κεὶ ἡ προσβολὴ ἀντανα-
κλῆ ἔς τὸν Δῆμαρχον!...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ (ἰδίᾳ) Ὅσον τὸν Δῆμαρχο, λέει!... Κεὶτι βρωμοδολεῖα τρέχει ἔς τὴ
μέση... Αὐτὸς ποῦ κάνει ἔτσι... Χμ!...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ἐλα πήγαινε, μὴ κάθῃσαι!

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Πηγαινῶ... (ἰδίᾳ) Χωρὶς ἄλλο ὁ κύριος Δῆμαρχος τὰ ζάλωσε!...
Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία... Ἄ! κύριε Δῆμαρχε!...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Μὰ θὰ πᾶς ἢ ὄχι!;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Πηγαινῶ, πηγαινῶ!... (ἰδίᾳ) Τὴ ἔμπροσθεν, κύριε Δῆμαρχε, τὰ
ἔμπροσθεν!... Κ' εἶναι καὶ παντρεμμένος!... (Ἐξέρχεται.)

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ μόνος.

Εἶδες κεῖ καμώματα τὸ βρωμοκόριτρο!... Ποιὸς τῶλπιζε νὰ βγῇ τέτοια! Κεῖμα
ἔς τὴν ἀγάπη ποῦ τῆς εἶχα, μὲ ρεζιλίσθη! Ἄ! ἔλθῃ τ-ρα ἴδω νὰ τῆς δείξω ἰγῶ!... Διὰ
νυχτὸς θὰ πάρῃ τὰ μπαγάγια τῆς καὶ θὰ φύγῃ, δὲν εἶναι νὰ μείνῃ ποιά ἔς τὸ χωριὸ ὕ-
στερα ἀπὸ τὰ καμώματά τῆς... Δὲν εἶναι νὰ μείνῃ, ὄχι!... Κεῖμα καὶ φαινότανε καλὸ
κορίτσι... Ὅλο ὑποκρισία ἦτανε... Τῆς ἔμιλουσε κανεὶς κ' ἐκοκκίνιζε σὰν παπαροῦνα...
Τί βλέπουν τὰ μάτια κανενός!... Τί βλέπουν! Ἄ! εἶγε δίκιο ὁ κακομοῖρος ὁ γραμμα-
τικὸς... Αὐτὸς εἶναι πεπαιδευμένος ἄνθρωπος καὶ τὰ καταλάβαινε! Κεὶ τῶμπαζα ἔς τὸ
σπῆτι μου τὸ παλιοκόριτρο... Ἄ! μὰ ἄ! ἐρῆ καὶ βλέπουμε... Ἄ! ἐρῆ.

ΣΚΗΝΗ ΕΝΔΕΚΑΤΗ

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ, ΑΓΛΑΙΑ καὶ ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ

ΑΓΛΑΙΑ (Κοσμίως ἐνδεδεγμένη φοιτῆ π.λορ.) Μ' ἐξήγησατε, κύριε Δῆμαρχε;

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ἄ! ἔχεις τὴν τόλμην νὰ παρουσιάζεσαι κ' ἐμπρὸς μου...

ΠΑΝΘΕΟΝ

ΑΓΛΑΙΑ. Δέν...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Δέν νιτρέπεται, ἀδιάντροπη!..

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ (ιδία). Πῶς τὸ ἀποπέρνει τὸ καυμένο τὸ κορίτσι!...

ΑΓΛΑΙΑ. Μά, κύριε Δήμαρχε...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ἐποπε νά πᾶς νά πνιγῆς κι' ὄχι νάρχεσαι ἄω πέρα μ' ἓνα τέτοιο θάρρος... ἀλλὰ βέβαια ὑπερὰ ἀπὸ τὰ καυώματά σου... ποῦ νά σοῦ λείψῃ τὸ θάρρος!...

ΑΓΛΑΙΑ. Σᾶς παρακαλῶ... ..

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Νά μὴ μὲ παρακαλῆς... μόνον νὰ φροντίσης ἀπόψε τὴν νύκτα νά μαζέψῃς τὰ πράγματά σου καὶ νά φύγῃς χωρὶς νά πάρῃ κανεὶς μυρωδιά!..

ΑΓΛΑΙΑ. Μά, κύριε Δήμαρχε, τόσον...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Αὐτὸ ποῦ σοῦ λέω καὶ δικαιολογήσεις δὲν μοῦ χρειάζονται...

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ (παρεμβαίνων) Κάν' τις τὴ χάρι, κύριε Δήμαρχε...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ἐσὺ νά μὴν ἀνακατώνεσαι, ἔς τὰ οἰκογενειακά!...

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Ὅπως ὀρίζῃς!...

ΑΓΛΑΙΑ. Ἐν τούτοις, κύριε Δήμαρχε...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Δέν θέλω ν' ἀκούσω περισσότερα, τὰ ἔμαθα ὅλα... Ἐνόμισες πῶς τὸ πρᾶγμα θὰ μείνῃ μυστικὸ αἶ;

ΑΓΛΑΙΑ. Μά δὲν ἀφήνετε νά...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Νὰ σ' ἀφήσω αἶ; Πήγαινε ἀπὸ ἄω, δὲν θέλω περισσότερα...

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ (παρεμβαίνων.) Δὲν τὴν ἀφήνετε, κύριε Δήμαρχε, νά...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ (ἀποτόμως.) Νά μ' ἀφήσης ἤσυλον σὺ, σοῦ εἶπα, πρὶν σὲ στείλω καὶ σένα μαζὶ της. Ἄ!

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Ὅπως ὀρίζῃς!...

ΑΓΛΑΙΑ. Πρὸς Θεοῦ, ἀκούσατε νά...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Δικαιολογήσεις αἶ; Δὲν παίρνει δικαιολογήσεις ἡ πράξις σου καὶ πάλι...

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ (ιδία.) Πῶς δὲν παίρνει! Παίρνει καὶ παραπαίρνει!...

ΑΓΛΑΙΑ. Σᾶς παρακαλῶ... Δὲν ἔννοῶ πῶς...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Δὲν ἔννοεῖς, αἶ; Ἐλα, ἔλα, δὲν θέλω ἄλλα... Αὐτὸ ποῦ σοῦ εἶπα νά κάνεις, καὶ νά μὴ...

ΑΓΛΑΙΑ. Μ' ἀκούσατέ με... εἶπατέ μου τί ἔκαμα;

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Νά ἔς τὸ πῶ γώ, σὰν νά μὴ τὸ ξέρῃς αἶ;

ΑΓΛΑΙΑ. Σᾶς βεβαιῶ, ὄχι!...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Σὰν θέλῃς νά ἔς τὸ πῶ, ἔς τὸ λέω. Ἡ ἀποβολή, κυρά μου, ποῦ ἔκαμες...

ΑΓΛΑΙΑ. Ἄ! περὶ αὐτοῦ πρόκειται; Σταθῆτε νά σᾶς ἐξηγήσω...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Νά μοῦ ἐξηγήσης τί;

ΑΓΛΑΙΑ. Νά σᾶς ἐξηγήσω πῶς ἔγινε.

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Πῶς ἔγινε;!. . Για δὲς ἐκεῖ ζετσιπωσιά!... Ἔξρω, ξέρω πῶς ἔγινε, εἶναι περιττὸν νά μοῦ τὸ πῆς... Νά μὴν νιτρέπεται καὶ λίγο... Νά μὴν νιτρέπεται!...

ΑΓΛΑΙΑ. Κύριε Δήμαρχε, λάβετε ὀλίγην ὑπομονήν... Τὸ ἔκαμα αὐτὸ διότι...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Τ' ὁμολογεῖς αἶ;

ΑΓΛΑΙΑ. Βεβαιότατα!..

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ (ιδία). Καὶ τὸ δάκτυλό μου νά βάλω γὼ δὲν τὸ πιστεύω!..

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Βεβαιότατα;

ΑΓΛΑΙΑ. Τὸ ἔκαμα διότι τὸ παιδί ἦταν νόθο...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Νόθο αἶ; Ἄμ! τί ἤθελες νά ἦταν;..

ΑΓΛΑΙΑ. Παρακαλῶ!.. Καὶ αὐτὸ χάριν τῶν ἄλλων...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Τι σχέσιν έχουν τ' ἄλλα μ' αὐτό. Δὲν πρόκειται περὶ αὐτοῦ...
Γιατί νὰ τὸ κάνης ;...

ΑΓΛΑΙΑ. Τὸ ἔκαμα χάριν τῆς κοινῆς εὐταξίας...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ὅριστε κουθέντα !. Καὶ τώρα σκοπεύεις νὰ μείνης ἴσπὸ χωριό ;

ΑΓΛΑΙΑ. Καὶ γιατί ὄχι ἄρου χάριν αὐτοῦ τὸ ἔκαμα.

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. ἘΑ ! χάριν τοῦ χωριοῦ τὸ ἔκαμες ; !. Σὺν δὲν ἔντρέπεται καὶ ἴλιγο...
σὺν δὲν ἔντρέπεται... Ἀλλὰ φθάνουνε αὐτά... Αὐτὸ τοῦ σου εἶπα νὰ κάνης. Νὰ ἐτοιμα-
σθῆς τὸ βράδυ νὰ φύγης, δὲν εἶσαι περὶ νὰ μένης ἐδῶ... Κι εἴντε πήγαινε ἀλλοῦ καὶ
κάνε ὅ,τι θέλεις καὶ γιὰ τὸ χωριὸ καὶ γιὰ τοὺς χωριάτες !...

ΑΓΛΑΙΑ. Μά, κύριε Δῆμαρχε...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Κύριος Δῆμαρχος δὲν ὑπάρχει περὶ γιὰ ἴσένα !.

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ (ἰδιῶ). Ἄχ ! νὰ μὴν ἔμπορὼ νὰ ἔμιλήσω !...

ΑΓΛΑΙΑ. Δὲν ἔμπορὼ νὰ ἐννοήσω τί ἄτοπον εὐρίσκετε εἰς τὴν πρῆξιν μου ..

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ἴτιποτα, τίποτα, κορίτσι μου, καλὰ ἔκαμες. Μά δὲν εἶσαι περὶ γιὰ
ἴδῶ, τελείωσε !..

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ (ἰδιῶ) Θὰ μὲ πάρουν τὰ δάκρυα !..

ΑΓΛΑΙΑ. Ἄρου δὲν ἔμπορὼ νὰ κάμω ἄλλως.

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ἐννοεῖται. Νὰ σχολάσης ἀμέσως τὰ παιδιὰ, χωρὶς νὰ τοὺς ἴπης
ὅ,τι φεύγεις. Πήγαινε.

ΑΓΛΑΙΑ (Δακρῶσα). Πολὺ καλὰ.

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Πηλάντζα, πήγαινε μαζί της νὰ πάρης τὰ κλειδιά τοῦ σχολείου
καὶ νὰ μοῦ τὰ φέρης ἐδῶ.

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Ὅπως ὀρίζης !... Πηγαίνουμεν.

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Καὶ τὸ βράδυ μόλις σκοτινιάσῃ... νὰ ξεκινήσης !

(Ἡ Ἀγλαία καταλαμβάνεται ὑπὸ λυγμῶν).

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ (ἰδιῶ). Τὸ καυμένο τὸ κορίτσι ! (Δακρῶει). (Ἐξέρχεται)

ΣΚΗΝΗ ΔΩΔΕΚΑΤΗ

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ, μόνος.

Ποτέ μου δὲν τὸ ἴπιστευα τέτοιον πρᾶγμα ! Εἶδες ἀδιαντροπιά ! Εἶδες ξετσιπω-
σιά !... Καὶ τώρα τί νὰ γράψω καὶ τοῦ Νομαρχε ;... Πῶς νὰ τοῦ ἐξηγήσω τὸ πρᾶγμα ;...
Ποῦ ἡ προσβολὴ ἀντανάκλα σὲ μένα ; Ἐδῶ χρειάζεται εἶνα ἔγγραφον διπλωματικόν...
εἶνα ἔγγραφον μὲ τρόπον γραμμένον... Ὁ γραμματικός μου εἶναι κατάλληλος γιὰ τέτοια
πράγματα, ἄρου ἔκαμεν ἔνδεκα χρόνια γραμματοδιδάσκαλος... Θὰ τὸν βάλω νὰ συν-
τάξῃ εἶνα, εἰς τρόπον ὥστε νὰ πεισθῇ ὁ κύριος Νομαρχε ὅτι τὸ πρᾶγμα ἔγεινεν ἐν
ἀγνοία μου... Βεβαίως, καὶ πῶς ἄλλως ἔμπορούσε νὰ γίνῃ... Κι' αὐτὸς περὶ ἄς κάνει
καλὰ μὲ τὸ ὑπουργεῖον... Ἐτσι, βέβαια, πρέπει νὰ γίνῃ...

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ ΤΡΙΤΗ

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ, καὶ ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Τάκλεισα ὅλα χωρὶς νὰ δώσω λόγον σὲ κανένα... ἢ μᾶλλον δὲν
τάκλεισα διότι ἦσαν ὅλα κλειστὰ ἀπὸ γῆς τὸ βράδυ ποῦ γλεντούσαν οἱ ὑπάλληλοι...
Ἐκέρυξα καὶ τὸ χωριὸ κρυφὰ εἰς κατάστασιν πολιορκίας διὰ νὰ μὴ πάρῃ κανεὶς εἰδῆσιν
ποῖν διαλευκανθῇ αὐτὴ ἡ μουντζούρα !..

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Κι' ο κόσμος τι λέει εἴω;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Δὲν ἔξερω τίποτα, γιατί εἰς τρεῖς ἡμέρας νὰ ἔλθω ἐδῶ διὰ νὰ εἶμαι παρὼν ὅταν θάρη ἡ κυρὰ δασκάλια...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Τώρα κι' ἄλλη μιὰ φορὰ... ἤθελε κι' ἐρωγὲς.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ἦθελε!; Κι' τί εἶπε; ἀρνῆθη;

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ἐ! μπᾶ! ὡμολόγησε τὴν πράξιν τῆς χωρὶς καμμίαν δυσκολίαν.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ἔτσι αἶ; Βλέπεις τὸ λοιπὸν ποῦ σου τῶλεγα ἴγώ, πῶς αὐτὸ τὸ κορίτσι δὲν μ' ἀρέσει καθόλου...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ὅχι δᾶ!.. Μοῦ φαίνεται πῶς σου ἄρεσε καὶ πολὺ μάλιστα.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ἐμένα; Ἄ! μπᾶ!

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Πάντα τὴν περιτρογιρίζεις...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Κατεσκόπευα ἀπλῶς τὰ βήματα τῆς.

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Καὶ πῶς δὲν ἤπρε; λοιπὸν μπουρδία ἴσ' αὐτὴ τῆ δουλειά;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Αὐτὸ δὲν ἔμπορὸν κι' ἐγὼ νὰ καταλάβω!.. Τί τὰ θέεις, κύριε Δημάργε, ἢ γυναῖκες δὲν φυλάσσονται! Μποροῦν νὰ σε γελάσουν μπροστά ἰς τὰ μάτια σου χωρὶς νὰ πάρης χαμπάρι... Νά, ξέρεις τώρα τοῦ λόγου, ἀν αὐτὴν τὴν ὥρα ποῦ εἶσαι ἔδῳ, ἀν ἡ κυρὰ δασκάλια δὲν...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ἐ! ἄ! ὡς αὐτοῦ καὶ μὴ παρέκει...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Θέλω νὰ ἴπῳ τᾶχατες!.. Αὐτὰ κι' αὐτὰ συλλογίζομαι ἴγώ καὶ δὲν ἀπορασιῶ νὰ ἴπαντρευτῶ!

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ἄμ! κι' ἀν ἀπορασίσεις, πέρασε πειὰ ὁ καιρὸς σου.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. *Πειραχθεῖς*. Ὅχι δᾶ! Εἶμαι πολὺ νεώτερος ἀπ' ὅ,τι φαίνομαι... Γιὰ πέ μου, κύριε Δημάργε, ἰς τὴ ζωὴ σου, ὡς πόσο μὲ κάνεις ἀπάνω κάτω;

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Μὰ θὰ εἶσαι καμμιά πενήνταπενταριά χρονῶν...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Χάχ! ἄχ! ἄ! Καλὲ τί λές!.. Εἶμαι δὲν εἶμαι τριάντα ὀκτώ...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ἐν τούτοις ἐγὼ σὲ θυμᾶμαι ἰς τὴν ἐποχὴ τῆς χολέρας ποῦ ἦσαν ἐπιστάτης τῶν χολερισμένων.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Αἶ; Καὶ πόσα χρόνια εἶναι ἀπὸ τότε;

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ἀπὸ τότε εἶναι 37, 38 χρόνια.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Αἶ, βλέπεις; Τί σου ἔλεγα...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Καὶ πόσων χρόνον ἦσαν τότε;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Τότε... τότε ἦμουν μωρό...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Καὶ ἦσαν ἐπιστάτης; Χάχ! ἄχ! ἄ!.. Ἐλα, τὴν ἔπαθες, κύριε Γραμματικέ, κι' ἄρξε τ' ἀστεῖα... Ἀλήθεια, γι' ἄκουσε ἔδῳ, πρέπει νὰ στείλωμεν κι' ἓνα ἐγγράφον ἰς τὸν Νομάρχη γι' αὐτὴν τὴν παληοδουλειά... Κάθησε καὶ μὲ ἴλίγα λόγια παρὰστειλέ του τὸ πρᾶγμα, χωρὶς νάχομε μεις καμμιά εὐθύνη. Ἄκουσες; Ἐέρεις τώρα σύ...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Καλά. *(Κάθεται παρὰ τὸ γραφεῖον καὶ γράφει)*.

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Σύντομα καὶ καλά.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ἐννοῖα σου.

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Δὲς του νὰ καταλάβῃ, πῶς ἔγινε τὸ πρᾶγμα ἄνευ τῆς συγκαταθέσεώς μας...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ἐννοεῖται! *(Ἄγρῳ ἐγγράφῳ)*. Τελείωσε.

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Γιὰ νὰ ἴδοῦμε.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. *(Ἀναγινώσκει)*. «Κύριε Νομάρχη,

Ἐγκλείστως ὑποβάλλω ὑμῖν διαγωγὴν παρὰ χορδὸν δημοδιδασκαλίσης τεκούσης κατ' ἀποβολὴν, κρύφα, καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῶν ἀρχῶν διὰ τὰ περικιτέρω. Εὐπειθέστατος ὁ Δημάργος κτλ.»

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Μὰ λές μ' αὐτὰ νὰ καταλάβῃ;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Βεβασιότητα.. Κι' αν δεν καταλάβει, τόσον το καλλίτερο...
 ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Καλά λέει!

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΟΙ ΑΥΤΟΙ, ΤΡΟΥΝΤΑΣ και ΜΗΑΚΙΡΑΣ

ΜΗΑΚΙΡΑΣ. Καλή ημέρα, κύριε Δήμαρχε.
 ΤΡΟΥΝΤΑΣ.)

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Καλώς; τ'α παιδί... Κι τι νέα;

ΜΗΑΚΙΡΑΣ. Δεν σ' τ'άπεν ο γραμματικός;

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Για τ'α δασκάλια;

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Ναιίίί.

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Μου τ'α είπε και τ'α διώρθωσα καθώς τ'ας έπρεπε. . τ'ας είπα να
 ξεκουραπισθ'ε γρήγορα και να φύγει το βραδυ.

ΜΗΑΚΙΡΑΣ. Να φύγει! Α! μα δεν έκαμας καλ'α, κύριε Δήμαρχε.

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Αλλά τι ήθελάτε να τ'α κάνω;

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Τι να τ'α κάνω;

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Μάλιστα,

ΜΗΑΚΙΡΑΣ. Έπρεπε να τ'ας είπες πώς αν είναι νόθα δεν έχει να κάνει και να
 φροντίσει να τ'α πάρη πίσω.

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Τι λέει, αδελφέ!;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ (*ιδίω δεικνύων τόν Μπακίρα*). Μη τυχόν ή άφροντιά του άπέ
 'δω... Αλλά τ'α μούτρα του δεν μου φαίνονται για τέτοιαι δουλειαις..

ΜΗΑΚΙΡΑΣ. Αα! βέβαια, είναι κριμα κοτζάμ παιδι να μ'ανή σ' τούς πέντε δρό-
 μου...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ωστε ζή τ'ο παιδί;

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Αμέ τι; πέθανε;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ (*ιδίω*). Ζή! Βρά τ'ο βρωμοκόριστο!...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Αα! τότε τι άποβολή μου λέτε;

ΜΗΑΚΙΡΑΣ. Μά πώς, κύριε Δήμαρχε, ήθελεις να πεθάνη;

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Μά τότε αυτό είναι σωστή γέννα;

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Γέννα!;!;

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Βέβαια.

ΜΗΑΚΙΡΑΣ. Κι τι έχει να κάνει 'δω ή γέννα.

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Τι έχει να κάνει, λέει; Νά! είναι προσβολή για όλο τ'ο χωριό!

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ (*ιδίω*). Πραχόντρηναν τ'α πράγματα!.. Πραχόντρηναν!..

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Ωστε και τ'ου λόγου σου είσαι σύμφωνος πώς δεν πρέπει να τ'ο
 πάρη...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ας τ'ο πάρη κι' άς τ'ο τρίψη σ' τ'α μούτρα τ'ας!.. Τι θα τ'ο κάνουμε
 'δω έλθετοτρορείον;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Έννοείται. Τ'α δημόσια ήθη εν τ'οιαύτη περιπτώσει οίαισδήποτε
 σύστημα και άν...

ΜΗΑΚΙΡΑΣ. Μά μπορεί κύριε Δήμαρχε, να πάρη ξένο παιδι και να φύγει;

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Και ποιάς θέλεις να τ'ο πάρη, σ'άν δεν τ'ο πάρη ή μάνα του;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Έννοείται. Έν περιπτώσει κλεψιγαμιάς ή μήτηρ μόνη όφείλει να
 περιποιηται και..

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ (*τ'ω Πατζάρα*). Σωπα, αδελφέ, και σ'α με τ'ας φλυαρίαίς σου...
 Έλεγα λοιπόν, ότι ή μάνα του πρέπει να τ'ο πάρη.

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Ἡ μάννα του ; Καὶ ποῦ βρέθη μάννα του.
 ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ἄφου τῶκανε αὐτή ;
 ΜΠΑΚΙΡΑΣ, Αὐτὴ τῶκανε, λέει ;
 ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ἐγὼ τὸ λέω ; Σεῖς τὸ λέτε.
 ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Ἐμεῖς ;! Γι' ἄκουσε ἄω, κύριε Δήμαρχε, κατάλαβες ἢ δὲν κατάλα-
 βες τί συμβαίνει ;
 ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Μὰ μού φαίνεται πῶς σεῖς δὲν καταλάβατε... (Τῷ Παντζάρῳ).
 Ἔμιλα καὶ σὺ, χριστιανέ, ποῦ μουγκάθης τώρα !
 ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ἐγὼ τί νὰ ἴπῳ !...

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ ΠΕΜΠΤΗ

Οἱ αὐτοὶ καὶ ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ.

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ (Γελῶν). Χάχ! ἄχ! ἄ!
 ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Τί ἔπαθες σὺ πάλιν ;
 ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Χάχ! ἄχ! ἄ!.. Τὴν πάθαμε, κύρ Δήμαρχε.
 ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Τὴν πάθαμε!.. Ποιὰ ;
 ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Βρὲ τὴν καυμένη τί ἔπαθε!
 ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ἔμιλα, βρὲ ζῶν, γρήγορα... τὴν πάθαμε, τὴν ἔπαθε... τί εἶναι ;
 τί τρέχει ;
 ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Ἡ δασκάλα... χάχ! ἄχ! ἄ!
 ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ (ἐν ὀργῇ). Πήγαινε ἔξω γρήγορα.
 ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Δὲ, ἔμποῶ, κύριε Δήμαρχε, νὰ κρατηθῶ... Καὶ σὰν μάθης καὶ τοῦ
 λόγου σου, πῶς πάλιν τὴν ἔπαθεν ὁ γραμματικός... πφ! πφ! πφ!...
 ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Γιὰ νὰ σοῦ ἴπῳ, κλητήρ, περισσότερον σέβας καὶ ἄλλοτε νὰ ὀμιλῆς
 ἱεραρχικῶς!... ἄ!
 ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Χάχ! ἄχ! ἄ!
 ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Σιωπή!.. Λέξι μὴ βγάλῃς... καὶ ἴπέ μου γρήγορα καὶ χωρὶς γέ-
 λοια τί θέλεις νὰ ἴπῃς... ἄκουσε, σιωπή...
 ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Σιωπή καὶ νὰ σοῦ ἴπῳ ... γίνεται ;
 ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Κατάλαβα πῶς θὰ σὲ πετάξω ἔξω...
 ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Ἡ δασκάλα, κύριε Δήμαρχε, εἶναι τὸ τιμιώτερο κορίτσι τοῦ χω-
 ρεοῦ.
 ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Πῶς τ' ἀνακάλυψες τὸ νέο αὐτό!
 ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ (παρατηρῶν τὸν Παντζάρῳ). Χάχ! ἄχ! ἄ!
 ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Γρημῆσου, πήγαινε ἔξω!...
 ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Μὰ ἄκουσε, κύριε Δήμαρχε, νὰ μάθης... Ἐφεῖς τί ἀπόβαλε ἢ δα-
 σκάλα ; Τὸν Γιαννάκη, τὸν ψυχογυφὸ τοῦ Μαστρο-Κουντούρα!..
 ΜΠΑΚΙΡΑΣ. Καὶ τὸ εἴρνεις γιὰ νέο αὐτό ;
 ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Μὰ ἴδῳ μέσα τὰ πράγματα εἶναι ἀνακατωμένα... ἄλλα εἶναι καὶ
 ἄλλα πιστεύουν. Τ' ἀνακάτεψε, βλέπετε καὶ πάλιν ὁ γραμματικός καὶ τῶκανε σα-
 λάτα!..
 ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Κύριε Δήμαρχε, ὁ κλητὴρ παρεκτρέπεται!..
 ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Ἐγὼ τί νὰ ἴντρέπουμε, τοῦ λόγου σου νὰ ἴντρέπεται ποῦδ' ἄλλος
 τ' ὄνομα τοῦ κοριτσιοῦ!..
 ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Χωρὶς ἄλλο, θὰ χάσω τὰ μυστὰ μου σήμερα... Ἰὰ ἴπέτε μου ἴδῳ
 καθαρά, τί ἔχετε νὰ ἴπῃτε γιὰ τὴν δασκάλα ;

ΜΠΑΚΙΡΑΣ. Πάλι τὰ ἴδια! Νά! προχθὲς ἀπέβαλε τὸν Γιαννάκη ἀπὸ τὸ σχολεῖο γιατί, λέει, εἶναι νόθος...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ (ἰδίᾳ). Τι ἔκαμε, λέει!..

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ (τῷ Παντζάρᾳ) Καὶ σὺ τί μου ἔλεγες τόσην ὥρα;

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ (ἰδίᾳ). Τὴν ἔπαθα σὰν ἀγράμματος! (ὕψηλοφ.) Τι σοῦ ἔλεγα... ἦρθαν πρωτύτερα καὶ μοῦ εἶπαν πῶς ἡ δασκάλα ἀπέβαλε... τι θὲς νὰ σοῦ κάνω, πρέπει νὰ εἶμαι μάντις γιὰ νὰ καταλάβω τι ἀπέβαλε!..

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Χάχ! ἄχ! ἄ!..

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Μά, κύριε Δήμαρχε, θὰ τοῦ μιλήσετε!..

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Τι νὰ τοῦ μιλήσω, ποῦ μᾶς ἔκανες πάλι σήμερα ἀνω κάτω!.. ὦ! τὸ καυμένο τὸ κορίτσι καὶ τὸ ἀποπῆρα τόσῳ! Βλέπεις τι μοῦ κάνεις πάντα μὲ τῆς ἀπροσεξίαις σου.. δὲν τὸν ἔχεις μαζύ σου τὸν νοῦ σου...

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Τοῦ τὸν πῆρε ἡ δασκάλα!.. Χάχ! ἄχ! ἄ!..

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Μά, κύριε Δήμαρχε!..

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Κύριε, ξεκύριε δὲν ἔχει πειά... Περιμένα... Παλάντζα, πετάξου γρήγορα καὶ ἴπες τῆς δασκάλας νὰ ἐρθῇ ἰδῶ.

ΠΑΛΑΝΤΖΑΣ. Ὅπως βρίζεις! (ἐξερχόμενος). Χάχ! ἄχ! ἄ! (ἐξέρχεται)

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ ΕΚΤΗ

Οἱ αὐτοί, ἐκτὸς τοῦ ΠΑΛΑΝΤΖΑ.

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ (τῷ Παντζάρᾳ). Καὶ τώρα ἐτοιμάσου νὰ δώσης ἱκανοποίησις τὸ κορίτσι.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Τι εἶδους ἱκανοποίησι νὰ τῆς δώσω;... Ἄν νομίζῃ πῶς τὴν προσέβαλα, τὴν παίρνω κ' ἔτσι...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Σὺ τὴν παίρνεις, μὰ νὰ ἰδοῦμε αὐτὴ τι λέει.

ΠΑΝΤΖΗΡΑΣ. Τι μπόρῃ νὰ εἰπῇ! Τι λέει ὁ στραβὸς σὰν βλέπῃ τὸ φῶς του;

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Χάχ! ἄχ! ἄ!..

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Γιατί γελᾷς, κύριε;... Δὲν σοῦ ἄρσενε ἡ παρομοίωσις;

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Καλὴ ἦταν ἡ παρομοία σου καὶ ἄξια, μὰ τοῦ λόγου σου δὲν μοῦ φαίνεσαι ἄξιος γιὰ τὸ κορίτσι... Τὸ κορίτσι θέλει ἄνδρα...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Κ' ἐγὼ τ' εἶμαι; κορίτσι;

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Θέλει ἄνδρα νέον, παλληκάρη...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ἔτσι αἶ;

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ἀρῆστέ τὰ αὐτὰ τώρα κ' ἔχομε ἄλλα σπουδαιότερα. Λυποῦμαι, γραμματικέ μου, μὰ δὲν μπόρῃ νὰ γίνῃ κι' ἄλλοιῶς... Πρέπει νὰ δώσης τὴν παρτίτση σου.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ἄπ' τὸ κορίτσι;

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Κι' ἀπὸ γραμματικὸς...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Π... π.. πῶς!

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Πρὸς ἱκανοποίησιν τοῦ κοριτσιῶ

ΜΠΑΚΙΡΑΣ. Βέβαια, ἔτσι πρέπει νὰ γίνῃ.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Μά, κύριε Δήμαρχε...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Αὐτὸ ποῦ σοῦ λέω!..

ΣΚΗΝΗ ΔΕΚΑΤΗ ΕΒΔΟΜΗ

Οἱ αὐτοί, ΑΓΛΑΙΑ καὶ ΠΑΝΤΖΑΣ

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Καλῶς το τὸ κορίτσι μου, καλῶς το τὸ καλὸ μου παιδί... Θὰ μὲ συμπαθήσῃς πιστεύω γιὰ τὰ ὅσα γωρὶς νὰ θέλω σοῦ εἶπα. .

ΑΓΛΑΙΑ. Κύριε Δῆμαρχε... βλέπετε ὅτι ἡ παραφορά...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ἡ κουταμάρα πέε, παιδί μου... ἡ κουταμάρα τοῦ γραμματικοῦ...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ (ἰδίᾳ). Καὶ ἔμπροστὰ τῆς ἀκόμα!... (ἐνύηλορ) Μὰ κύριε...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Σοῦτ' ... Ἄλλ' ἐννοῖα σου καὶ τοῦ εἶπα ἄγῳ μὲ τρόπο νὰ πάρῃ τὰ παπουτσὶα...

ΑΓΛΑΙΑ. Ἄ. Κύριε Δῆμαρχε, θὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὴ φανῆτε τόσον αὐστη-
ρός...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Ὅχι .. ἔπρεπε νὰ γίνῃ μὴ ἀποβολή... Ἀἶ, λοιπὸν θὰ γίνῃ ἡ ἀπο-
βολή τοῦ γραμματικοῦ... τελείωσε ...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Λυπηθῆτε, κύριε Δῆμαρχε... καὶ σκοπεύω νὰ γίνω οἰκογενειάρχης :

ΑΓΛΑΙΑ. Κάντε μου τὴν χάριν αὐτὴν, κύριε Δῆμαρχε... Γέρος ἄνθρωπος εἶναι ...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ (ἰδίᾳ). Κι' αὐτὴ γέρω μὲ λέει . ;.. Βρὲ μπᾶί καὶ εἶμαι καὶ δὲν τὸ
κατάλαβα ; ...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Μὰ σᾶς εἶπα μοῦ χρειάζεται μὴ ἀποβολή...

ΑΓΛΑΙΑ. Τότε ἄς ἀποβάλλῃ ὁ κύριος γραμματικός...

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ν' ἀποβάλω ἄγῳ ; ... Καλὲ τί λέτε ;

ΑΓΛΑΙΑ. Ἄ; ἀποβάλλῃ τὰς κενὰς ἰδέας ποῦ ἔχει καὶ νὰ συμμαζευθῇ ὀλίγον.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Μά...

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Καλὰ σοῦ λέει. Ὑπ' αὐτὸν τὸν ὄσον μένεις μόνον.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Ἄρῳ εἶπατε σὲ μέγα ὁ κληρὸς ν' ἀποβάλω... γεννηθῆτω τὸ θέ-
λημά σας .

ΤΡΟΥΝΤΑΣ. Καὶ τὸ παιδί, κύριε Δῆμαρχε ;

ΤΟΥΛΟΥΜΗΣ. Αὐτὸ θὰ φροντίσῃ ἡ κυρία Ἀγλαΐα νὰ τὸ δεχθῇ, πρὸς χάριν μου.

ΑΓΛΑΙΑ. Ἄρῳ τὸ θέλετε... θὰ γίνῃ.

ΠΑΝΤΖΑΡΑΣ. Πάει νὰ πῇ, πῶς ἡ ἀποβολή τῆς κυρᾶ Δασκάλως... ἐγέννησε σκάν-
δαλα εἰς βᾶρος μου .. (ἰδίᾳ).